

PLA DE CONVIVÈNCIA

2023-2024

Col·legi Paideia

ÍNDEX

1. Marc normatiu.....	3
2. Característiques del centre.....	5
3. Característiques de l'alumnat.....	8
3.1. Com ens ajustem a les característiques de l'alumnat?.....	8
4. Principis que orienten l'acció per la bona convivència.....	9
5. Objectius del Pla de Convivència:.....	10
6. Promoció de la convivència de l'escola Paideia	11
7. Protocols d'actuació i intervenció per fer front als problemes de convivència	13
7.1. Protocol d'assetjament	13
7.1.1. Circuit de detecció dins del centre:	15
7.1.2. Objectius del protocol d'actuació davant l'assetjament	15
7.1.3. Protocol d'intervenció en cas d'assetjament	15
7.1.4. Protocols d'actuació de la Generalitat de Catalunya	17
7.2. Protocol per a problemes de conducta.....	17
7.2.1. Patrons de conducta problemàtics	18
7.2.2. Tipificació de faltes i mesures correctores:	20
7.2.2.1. Protocol d'intervenció per a faltes lleus:	20
7.2.2.2. Protocol d'intervenció per a faltes greus:	21
7.2.2.3. Protocol d'intervenció per a molt greus:.....	22
7.3. Protocol de contenció física	22
7.3.1. Què és una crisi?.....	23
7.3.2. Mesures preventives:	24
Annex 1.....	26

1. MARC NORMATIU

El present document es basa en la normativa vigent que tot centre concertat per la Generalitat de Catalunya ha de contemplar:

- La llei orgànica 3/2020, del 29 de desembre per la que es modifica la Ley orgànica 2/2006, del 3 de Maig, d'educació, estableix que tots els centres han d'inclure en el seu projecte educatiu, un pla de convivència, així com establir les normes que garanteixen el seu compliment.
- La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte Educatiu de centre.
- La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el Projecte Educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.
- DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. DOGC 6900 – 26.06.2015
- DECRET 187/201, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Secundària Obligatoria. DOGC 6945 – 28.08.2015
- El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.
- El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.
- RESOLUCIÓ ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre. DOGC 7336 – 24.03.2017

Lleis aplicar quan es produeix una conducta greument perjudicial per la convivència:

- Les conductes sancionables són les establertes a l'article 37.1 de la L.E.C.
- Les sancions imposables 37.3 de la LEC
- Competència per imposar les sancions i prescripcions article 25 Decret 102/2010.
- Graduació de les sancions article 24.3/4 Decret102/2010
- Garanties i procediments en la correcció de les faltes. Article 25 Decret 102/2010

2. CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE

'Escola Paideia va iniciar la seva activitat en el camp de l'educació especial, l'octubre de 1957, sota la direcció de la Sra. Irene Gimeno Javierre, mestra i llicenciada en Pedagogia i Llengües Clàssiques, al carrer Bertran nº 119 de Barcelona, acollint un grup reduït de nens amb disminució psíquica de grau lleuger o amb trastorns de l'àrea del llenguatge. El curs 1963-64, davant l'expansió de l'escola i de la demanda insistent de places, es va traslladar al carrer Panamà nº 9 de Barcelona.

Actualment, el Col·legi d'Educació Especial Paideia està situat a Barcelona al carrer del Montnegre 36-42, al barri de Les Corts. El creixement de l'escola va fer necessari un nou espai, més gran i amb unes instal·lacions renovades, a l'alçada de l'Escola. L'edifici està constituït pels següents espais:

Planta Baixa:

- Vestíbul
- Consergeria, secretaria i direcció.
- Sala de reunions de l'A.M.P.A.
- Bany adaptat.
- Banys per alumnes.
- Menjador.
- Gimnàs.
- 2 vestuaris per alumnes.
- Sala de fisioteràpia.
- Magatzem.
- Cuina.
- Vestuaris de cuineres.
- Instal·lacions elèctriques de l'edifici.
- Sala de Computador.
- Pati.

Primera planta:

- 8 aules de classe.
- Aula de plàstica.
- Bany adaptat.
- 2 Banys alumnes.
- 3 Sales de logopèdia.
- Pati.

Segona planta

- 7 aules de classe.
- 2 sales de de logopèdia.
- Despatx de psicologia.
- 2 Banys alumnes.
- Bany adaptat.
- Aula música.
- Magatzem de neteja.
- Sala de pretecnologia.
- Magatzem de pretecnologia.

Tercera planta

- 2 aules de PFI.
- Biblioteca.
- Sala d'Equip Directiu.
- Sala de Professors.
- 2 Banys alumnes.
- Bany adaptat.
- 2 Vestuaris per professors.
- 2 Sales polivalents.
- Terrassa.

Quarta planta

- 1 Aula de classe.
- Banys dels alumnes
- Instal·lacions edifici.
- Hort.

3. CARACTERÍSTIQUES DE L'ALUMNAT

El nombre total de l'alumnat és de 186 distribuïts de la següent manera: 164 alumnes a l'Escola i organitzats per edats i nivell de coneixements (73 al primer pis i 91 al segon pis) i 22 alumnes de PFI (Programa de Formació i Inserció). Tots els alumnes presenten necessitats educatives especials (NEE), ja sigui per retard en el desenvolupament o per diagnòstics cognitius i/o motrius diversos.

3.1. COM ENS AJUSTEM A LES CARACTERÍSTIQUES DE L'ALUMNAT?

A més a més del professorat especialitzat en NEE, per atendre les necessitats específiques dels alumnes i donar suport a les famílies, el centre disposa de serveis de psicologia, fisioteràpia i logopèdia. Les seves funcions són les següents:

- El servei de psicologia s'encarrega de fer sessions grupals un cop per setmana, treballant les àrees que es considerin oportunes a cada grup, i també s'ocupa de fer els informes de valoració dels alumnes (EVO, informes per a la llei de la dependència, etc.). També està a disposició de les famílies per a les consultes psico
- El servei de logopèdia treballa amb tots els alumnes que tinguin necessitat de reforçar l'àrea del llenguatge entre una i dues sessions per setmana. La forma de treballar és individual, en parelles o petits grups, en funció de les necessitats dels alumnes.
- El servei de fisioteràpia treballa amb els alumnes de manera individual i en grup, en funció de les necessitats de l'alumne.

Pel que fa l'activitat docent a l'escola, a Paideia intentem ajustar l'entorn a les necessitats i característiques de cada alumne. És necessari fer els grups de manera que globalment s'afavoreixi a tots els alumnes, tenint en compte el nivell de coneixements, però també les edats i la personalitat de cada alumne, per assegurar la compatibilitat. D'altra banda, a Paideia es creu en el dret a l'autodeterminació de l'alumne i per això s'intenta que els alumnes tinguin una varietat d'activitats a escollir un dia a la setmana, de manera que es pugui compaginar l'aprenentatge amb activitats del seu gust. Un dia a la setmana, les activitats són més lúdico-esportives i es poden apuntar a fer pádel, piscina, ball, ioga... D'aquesta manera garantim que les activitats s'ajustin a les característiques pròpies de l'alumne i, alhora, afavorim la interrelació entre diferents aules.

4. PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ PER LA BONA CONVIVÈNCIA

Un Projecte de Convivència ha de respondre a una necessitat percebuda col·lectivament, ha de ser flexible i ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge dels diferents agents educatius. Per garantir aquestes condicions, s'estableixen els principis d'actuació d'un Projecte de Convivència, que són els següents:

- El compliment de les normes de l'escola Paideia, especificades a les [NOFC \(Normes d'Organització i Funcionament del Centre\)](#).
- La participació i la corresponsabilitat de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn amb l'objectiu: aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una cultura dialògica i intercultural, basada en l'acord i la norma i concertada amb fermesa, rigor i afecte.
- L'actuació global i integral, perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència.
- La millora constant de les actuacions, per tal de donar una resposta ajustada a les necessitats. S'aconseguirà garantint la formació continuada dels professionals i establint els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.
- Una gestió diligent en el tractament de la informació sensible i la imatge de caràcter personal per tal de garantir la confidencialitat.

5. OBJECTIUS DEL PLA DE CONVIVÈNCIA:

Els objectius generals del pla de convivència són els següents:

- Aconseguir la integració efectiva de tot l'alumnat.
- Promoure la implicació de les famílies.
- Impulsar les relacions entre tots els membres de la comunitat escolar.
- Prevenir els conflictes i la seva gestió positiva.

Per aconseguir aquests objectius, es plantegen les següents línies d'actuació:

- Coordinar i orientar la execució del pla de convivència, com objectiu prioritari que faciliti l'aprenentatge, l'ensenyament i que possibiliti els màxims entorns i moments educatius.
- Coordinar i orientar l'organització del centre cap a la defensa dels drets i igualtats de tots els membres de la comunitat educativa, establint un model de relació fonamentat en el reconeixement de la dignitat de totes les persones, respecte cap a l'altre, de la diversitat i el dret de les persones, arribant a l'equilibri entre llibertat i responsabilitat.
- Fomentar i facilitar el fet de compartir idees entre tots els membres de la comunitat educativa per aconseguir un projecte d'actuació comú, orientat cap una suma de decisions i estratègies per crear un marc de convivència adient i estable.
- Potenciar la creació d'un ambient de coneixement mutu, d'interrelació i respecte per les diferències socials, culturals, lingüístiques i ètniques.
- En relació al professorat i altres professionals: adoptar criteris comuns i compartits per a partir d'aquí donar un tractament diferenciat d'acord a les característiques concretes de l'alumnat.
- Establir a principi de curs les necessitats entorn el comportament i els valors, i a partir d'aquí establir les metes de grup i individuals de cada grup classe i dels seus integrants.
- Formació bàsica i assessorament als monitors de pati per tal que segueixin els criteris comuns per a l'educació dels alumnes, establits pels professionals del centre.

Per a respondre a les línies d'actuació explicades, l'escola presenta els següents mecanismes:

- Projecte Educatiu de Centre (PEC).
- Normes d'Organització i Funcionament del Centre 2019 (NOFC).
- Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD).
- Reglament de Règim Intern (RRI).

6. PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA DE L'ESCOLA PAIDEIA

Per tal d'aconseguir els anteriors objectius proposats i com a mitjà efectiu d'aprenentatge en valors i convivència, l'escola afronta les diferents circumstàncies que poden anar succeint amb les següents mesures:

- La gestió positiva dels conflictes: tracta que els professionals utilitzin el diàleg a l'aula, en un clima distès que fomenti la comunicació efectiva. Els alumnes han d'aprendre a parlar dels seus sentiments i emocions i a tenir en compte els dels altres (desenvolupar la empatia). Des de l'escola s'ha d'intentar donar eines per a resoldre conflictes i gestionar emocions, elaborar contractes conductuals, ensenyar habilitats socials i posar en pràctica tècniques de relaxació. Finalment, també s'ha de tenir en compte que els alumnes hauran de rebre atenció continuada i que els professionals han d'estar en constant coordinació per prevenir i/o resoldre conflictes.
- Processos d'ensenyança-aprenentatge: en aquest apartat l'objectiu és cercar un estil educatiu que tingui en compte la complexitat que duu implícita la diversitat d'alumnes que tenim a l'escola, Per això serà necessari que tots els professionals que intervenen amb un alumne puguin conèixer el desenvolupament psicoevolutiu de l'alumnat (a través d'entrevistes amb mares i pares, coordinació amb altres professionals externs, accés a l'arxiu de l'alumne, etc.) per poder adaptar les intervencions educatives a les NEE de cada alumne i garantir el seu desenvolupament i el seu benestar. Aquest coneixement s'ha de tenir des d'abans de conèixer l'alumne, per poder dissenyar el seu Pla Individualitzat i ubicar-lo al grup idoni per fomentar la cohesió i la participació de tots els grups.
- Mesures organitzatives: per tal de garantir el bon funcionament, s'estableix l'assignació de tutories i grups amb criteris de responsabilitat. S'ha d'assignar de manera equitativa l'alumnat, tot garantint una bona atenció per a cada alumne, sent necessari en algunes ocasions dividir el grup (aula flexible) per treballar continguts amb una ratio més petita i, per tant, amb una major atenció i recursos pels alumnes.
- Mesures correctives: d'altra banda, s'estableixen protocols per a la convivència que inclouen formularis d'incidències quan es donen episodis disruptius o agressions a l'escola. Quan s'emet un formulari d'incidència, s'activa el protocol d'actuació que inclou: (1) informar els tutors legals i (2) mesures correctives. Aquestes mesures, poden variar des de l'adaptació de les rutines de l'alumnes per evitar episodis disruptius, fins a l'expulsió temporal de l'alumne com a mesura més greu per garantir la protecció dels altres alumnes.

- Col·laboració Familiar: fomentar la participació de la família és primordial en la vida escolar i a Paideia s'intenta que les decisions educatives puguin ser conjuntes, ja que els progenitors, normalment, són els que més poden conèixer les necessitats de cada infant. Per a afavorir aquesta participació, s'ha de garantir una política informativa efectiva i clara. Els professionals de l'escola estaran a disposició de l'escola per a qualsevol dubte i demanaran l'informació que esdevingui necessària pel benestar de l'alumne. D'altra banda, els professionals instaran els pares i mares a col·laborar i implicar-se en les necessitats educatives (límits, capacitat de diàleg, nivell d'exigència ajustat a les possibilitats, responsabilitat, afecte i acceptació).
- Entorn sociocomunitari: en el cas dels nostres alumnes, en la seva gran majoria assisteixen a altres serveis externs on fer teràpies, oci, seguiments mèdics... És per això que l'intervenció en l'àmbit sociocomunitari s'ha d'utilitzar per fer treball en xarxa, coordinar-se i cooperar amb altres entitats i institucions. D'aquesta manera, amb una bona comunicació, estarem fomentant el reforç educatiu i social de l'alumnat, i també aconseguirem intervenir de manera més efectiva (tenint més informació) en problemàtiques que suposin obstacles en el procés educatiu.

A més a més, l'escola organitza activitats extraescolars i està compromesa amb la gestió d'ajudes a l'escolarització de l'alumnat amb desavantatges socials i culturals amb la finalitat de crear una societat més justa i amb igualtat d'oportunitats per a totes les persones, amb independència del nivell socioeconòmic.

7. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ I INTERVENCIÓ PER FER FRONT ALS PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA

El nostre projecte de convivència busca facilitar la gestió diària de la comunitat educativa. La Generalitat de Catalunya ofereix uns protocols que serveixen com a base per a aquesta gestió en qualsevol marc escolar. Aquests han de ser els nostres referents sempre que alguna resolució s'escapi de la nostra definició. Abans, però, es presenta, a mode de manual, com s'actua a l'Escola Paideia en cas de maltractament i en cas de problemes de conducta

7.1. PROTOCOL D'ASSETJAMENT

L'escola Paideia ha vist la necessitat de fer un protocol per a la prevenció i detecció de conductes d'assetjament com a part molt important del Projecte Educatiu dels nostres alumnes. Aquest protocol recollirà el contingut de les accions que caldrà portar a terme amb la intenció que sigui d'utilitat en l'objectiu fonamental de transmetre els valors cívics i socials propis d'una societat democràtica. L'escola ha de ser un referent social en el respecte dels drets fonamentals i avançar en el seu compromís per a l'erradicació de la violència en tots els seus àmbits.

Totes les formes de violència constitueixen una violació dels drets fonamentals i cal aplicar totes les mesures necessàries per erradicar aquestes situacions d'abús a la nostra comunitat. Tant la prevenció, com l'assistència i assessorament a les víctimes d'assetjament i agressors constitueixen un dels objectius principals d'aquest protocol que garanteix una atenció rigorosa i confidencial. Així doncs, aquest protocol ha de servir per prevenir, detectar i donar resposta a qualsevol conducta d'assetjament que tingui lloc a l'escola.

Diem que hi ha maltractament entre iguals quan un alumne/a pateix de manera repetida i durant un temps prolongat agressions, insults, rebuig social, entre d'altres. No totes les accions agressives, o fins i tot violentes, constitueixen maltractament. Així doncs, perquè existeixi una situació d'assetjament cal que es compleixin les següents condicions.

- Hi ha una relació de domini-submissió en la que sempre un és l'agressor/a i l'altre la víctima.
- Les agressions es produeixen durant un temps prolongat i de manera reiterada.
- L'agressor/a ha de tenir una clara voluntat de fer mal a l'altre/a

En tot fenomen de maltractament o intimidació es repeteix el següent esquema: existeix una víctima indefensa que és maltractada per un agressor o grup que exerceix el seu poder sobre ella. Convé assenyalar que no existeix un perfil únic de víctima ni d'agressor; les víctimes poden ser passives o provocadores, i els agressors poden ser actius o inductors.

El maltractament entre iguals és afavorit i reforçat gràcies a la "lleï del silenci i de la por" que s'imposa. Les víctimes de maltractament no s'atreveixen a denunciar l'assetjament per por a les represàlies. Tampoc són recolzades pels seus companys que romanen com a espectadors passius, sense atrevir-se a intervenir ni descobrir la situació per por a ser inclosos dins del cercle de victimització i convertir-se també en centre d'agressions, encara que la major part d'ells sentin que haurien d'intervenir.

Per últim, esmentar que el maltractament en ocasions pot ser difícil d'identificar perquè no sempre és físic, sinó que pot ser psicològic, verbal, sexual o social. Per a poder identificar aquests comportaments i intervenir de la manera adequada, els professionals han d'estar atents a si es donen conductes com les següents:

- Conductes de fugida o evitació: en ocasions podem trobar comportaments com que l'alumne fa rutes il·lògiques per arribar o anar-se'n de l'escola o que tracta de sortir abans o després que els companys. També pot evitar anar a classe o aïllar-se socialment del grup, sovint fingint trobar-se malament.
- Conductes públiques d'inseguretat: les podem detectar en alumnes que cerquen constantment l'adult i companys de joc més petits. També es poden mostrar hipervigilants, no apropant-se als companys.
- Conductes d'externalització de problemes emocionals: l'alumne/a pot demandar ajuda per dolor físic i/o plorar. El seu humor pot ser inestable, amb atacs d'irascibilitat o ira injustificats, i amb dificultats per l'autocontrol. Són comunes les somatitzacions, els problemes de son, i els tics nerviosos. Aquests alumnes sovint mostren poques habilitats socials i són molt dependents.
- Conductes problemàtiques: en ocasions la persona assetjada pot adoptar comportaments disruptius que inclouen: canvis d'humor sobtats (per exemple, si després d'utilitzar l'ordinador, l'alumne es mostra trist, pot ser un signe de *ciberbullying*), adopció el rol de "bufó", robar diners o objectes, amenaçar a altres persones percebudes com a més dèbils, explicar mentides, etc. D'altra banda, la persona pot obsessionar-se pels seus trets físic i estar en risc de patir un Trastorn de la Conducta Alimentària, pel que hem d'estar atents a si es donen comportaments vinculats a aquestes malalties.
- Canvis en el rendiment acadèmic: poden sorgir dificultats d'atenció i concentració a les tasques escolars i, en conseqüència, un descens del rendiment. Si aquest és sobtat i no es troba una explicació, s'ha de d'observar a l'alumne/a per veure què li està passant.

7.1.1. CIRCUIT DE DETECCIÓ DINS DEL CENTRE:

En cas que es detectin alguns dels indicadors descrits anteriorment, s'activarà el següent circuit:

1. Es detecta un possible cas d'assetjament.
2. S'informa al tutor/a del curs, al psicòleg/a i a coordinació del possible cas d'assetjament. Es recull informació del cas a través de testimonis, observació directa i entrevistes amb les persones implicades. Conjuntament es valorarà la gravetat de la situació i es prendran mesures provisionals si s'escau.
3. Coordinació informa a l'equip directiu de la situació.
4. El professorat i l'equip de psicologia apliquen el protocol d'intervenció si hi ha un cas d'assetjament real.

7.1.2. OBJECTIUS DEL PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT L'ASSETJAMENT

El protocol d'actuació té els objectius següents:

- Informar, formar i sensibilitzar a tots els membres de la comunitat escolar en matèria d'assetjament i donar pautes per identificar aquestes situacions, prevenir-les i evitar que es produeixin.
- Disposar de l'organització específica i determinar procediments àgils d'intervenció i acompanyament, per tal d'atendre i resoldre aquestes situacions amb la màxima celeritat.
- Garantir la seguretat i la integritat de les persones afectades. Aplicar en tot moment les mesures adients per protegir les víctimes.
- Garantir la confidencialitat de les persones afectades.

7.1.3. PROTOCOL D'INTERVENCIÓ EN CAS D'ASSETJAMENT

Fase 1: verificar la informació i informar a les famílies

Un cop verificada la informació de totes les parts implicades en el conflicte, es cita les famílies per informar i buscar estratègies que ens permetin actuar des de l'escola i des de casa, i així augmentar-ne l'eficàcia. És important que s'arribi a uns acords que permetin revisar si el conflicte ha quedat resolt, o bé si cal buscar noves estratègies que ajudin a solucionar-lo.

- Informar les famílies afectades i organismes externs: citar i rebre a la família i alumne/a víctima en una entrevista individual, on s'informarà dels passos a seguir de la gestió del

conflicte. En cas que es donin possibles fets delictius, s'informarà de la possibilitat perquè la família denunciï els fets a l'estament corresponent.

- Informar a la família de l'agressor: citar i rebre a la família i a l'alumne/a agressor/a en una entrevista individual, on s'informarà dels passos a seguir de la gestió del conflicte. En cas que es donin possibles fets delictius, s'informarà de la possibilitat que l'altra família denunciï els fets a l'estament corresponent. Es sol·licitarà la col·laboració de la família perquè ajudi a la resolució del conflicte. En aquesta entrevista es lliura una carta d'avertiment per un comportament inadequat dins del centre.

Finalment, s'informarà a inspecció i a l'EAP si el cas ho requereix.

Fase 2: Mesures de protecció a la víctima

S'hauran de dur a terme les actuacions que es considerin oportunes d'entre les següents mesures de protecció a la víctima:

- Vigilància exhaustiva per part de tot el personal de l'escola. Especialment als llocs que habitualment són menys vigilats (patis, vestuaris, passadissos...).
- Facilitar mesures de protecció i donar suport a la víctima. Ens hem d'assegurar d'evitar tractar públicament el cas, per no avergonyir a la víctima. Constantment hem de fer un seguiment de l'estat emocional a través de l'observació directa.
- Mesures correctores amb la persona agressora (distanciament de la víctima, treball psicoeducatiu, definició dels límits i establiment de sancions...). Ens hem d'assegurar que la persona agressora rep l'ajuda necessària, ja que cal tenir en compte que pot comportar-se d'aquesta manera per diferents raons: manca d'habilitats socials, està aprenent que les relacions socials es mantenen per situació de domini-submissió... Per tant, cal realitzar entrevistes i ajudar a prendre decisions de canvi, a la vegada que s'aplica un treball de modificació de conducta.
- Petició de disculpes de manera oral o escrita, participant en un procés de mediació si s'escau.
- Sol·licitar la col·laboració familiar per la vigilància i control dels seus fills.
- Proposta d'atenció psicològica externa
- Obertura d'un expedient disciplinari quan la comissió de seguiment ho consideri oportú.
- Demanar col·laboració dels observadors (altres companys i companyes). Se'ls ha d'ensenyar a analitzar els comportaments d'assetjament i les conseqüències, per tal que siguin conscients que s'ha de denunciar. S'han d'ensenyar els valors de la moralitat i a diferenciar entre ser solidària i ser un xivato. També han de saber que els garantim la confidencialitat per saber-se més segurs.

Fase 3: pla de treball

S'haurà d'establir un pla de treball per escrit on es recullin les actuacions individuals amb tots els alumnes implicats en el cas (víctimes, agressors i observadors).

Es registrarà de manera escrita tota la informació recollida de les actuacions realitzades. Aquesta informació estarà disponible i compartida per part de la comissió de seguiment (tutor/a, psicòleg/a i coordinador/a) i la direcció del centre. L'objectiu del pla és tenir en compte si s'han complert totes les mesures i fer un seguiment de l'evolució del cas. A més a més, es farà un estudi per veure l'efectivitat de les mesures i per veure com podem prevenir en el futur nous episodis similars o fer una detecció més ràpida.

7.1.4. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

La Generalitat de Catalunya ofereix uns protocols que serveixen com a base per a aquesta gestió en qualsevol marc escolar i aquests han de ser els nostres referents sempre que alguna resolució s'escapi de la nostra definició. Els protocols es poden visitar al següent enllaç: https://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/assetjament-ciberassetjament-entre-iguals/documents/protocol_assetjament-ciberassetjament-entre-iguals.pdf

7.2. PROTOCOL PER A PROBLEMES DE CONDUCTA

Definim com a problema de conducta qualsevol conducta que disturbi la normalitat escolar, podent entendre com a tal els episodis disruptius (crits, llançament d'objectes, fugides, etc.) o les autoagressions i heteroagressions. Davant d'un episodi d'aquest tipus, hem de seguir una sèrie d'actuacions i, per tal de reduir al màxim els danys de la conducta i vetllar pel benestar de tots els alumnes i els professionals de l'escola, així com facilitar la convivència al centre, s'ha creat un protocol de convivència. Aquest recull diverses accions per prevenir, reduir/evitar o sancionar aquelles conductes que alteren el bon funcionament de l'escola. Així doncs, el procediment general d'actuació és el següent:

- Assegurar l'espai i protegir a les persones. Haurem de retirar objectes que puguin fer mal als altres o la pròpia persona. S'ha de separar la persona que està produint aquest episodi dels companys (valorant si és millor o més ràpid treure de l'espai al grup o a la persona).
- Mantenir la calma i evitar reaccions impulsives o emocionals front a la conducta disruptiva.

- Calmar a la persona: parlar en un to tranquil, evitar confrontacions i amenaces, retirar estímuls que li puguin generar més angoixa (llums, sorolls, menjar, etc.), no apropiarse per l'esquena de manera que hi hagi contacte visual no pugui espantar-se. Quan hagi cessat la conducta, acompanyar a la persona en tècniques de respiració, treure-la de l'espai si és possible i anar a un altre on pugui estar tranquil·la, sense la presència dels estímuls antecedents a la conducta.
- Avaluar la situació intentant entendre la naturalesa de la conducta disruptiva, les possibles causes i estímuls antecedents, abans d'intervenir.
- Utilitzar diferents estratègies de gestió de conducta adequades a la situació (reforç positiu, temps fora o pauses, aplicació de cost de resposta, economia de fitxes...).
- Buscar recolzament en altres membres del personal, en cas que es necessiti una ajuda adicional per a controlar la situació. És important treballar en equip per a resoldre la situació de la manera més efectiva possible.
- Actuar i utilitzar mecanismes de correcció davant els problemes de conducta o l'incumpliment de les normes de convivència.
- Comunicar i informar a les famílies o als tutors legals, per tal d'aconseguir una intervenció eficaç i coherent.
- Omplir i signar el full d'informe d'actuació en cas de conducta disruptiva sigui considerada greu, i informar a les famílies.
- Documentar la situació a partir d'un registre de conducta detallat de la conducta, en cas de que hi hagi una conducta reiterada.
- Avaluar i ajustar les estratègies. Després de fer una actuació, s'haurà d'avaluar l'eficàcia de les estratègies utilitzades i reflexionar sobre el que ha funcionat i què podem millorar.

7.2.1. PATRONS DE CONDUCTA PROBLEMÀTICS

Entenem per patrons de conducta problemàtics les conductes disruptives, amenaces i/o agressions lleus (estirar dels cabells, puntades, cops, mossegades...), que es donen de manera freqüent i, d'altra banda, les agressions. Per si soles, les conductes reiterades lleus són motiu suficient per informar a la comissió de convivència, ja que no remetent amb l'acció tutorial i/o acompanyen a la idiosincràsia de l'alumne (per tant, podem preveure que l'acompanyaran al llarg del seu desenvolupament o al llarg de l'etapa escolar). En aquests supòsits, la comissió de convivència ha d'activar el protocol per restablir la normalitat al centre. L'activació del protocol de convivència, doncs, s'inicia en el context de l'acció tutorial i com a assessorament a aquesta. O bé, posteriorment a un incident greu, com a mesura de seguiment/intervenció des de l'escola.

En primer lloc, caldrà fer un registre de conducta que ens ajudi a detectar els factors antecedents, desencadenants i, alhora, ens permeti observar la nostra pròpia actuació detectant quines estratègies s'adaptin millor a les característiques de l'alumne. Aquest registre ens permetrà definir l'informe d'actuació (veure model d'incidència), així com establir una línia d'actuació comú per tots els professionals de l'escola, personalitzada a les necessitats de cada alumne. Finalment caldrà posar en pràctica aquelles intervencions recollides a l'informe, elaborades a partir de la informació del tutor/a i amb l'assessorament de la comissió de convivència (formada pels dos psicòlegs del centre i per un membre de l'equip directiu).

La voluntat d'activar el protocol és reduir/eliminar aquestes conductes de l'alumnat. Les conseqüències a les conductes concretes seran personalitzades i hauran de quedar també recollides a l'informe d'actuació, no podent ser estandarditzades per la variabilitat en la idiosincràsia de l'alumnat de l'escola. Tot i així, quan el patró de conducta esdevingui un problema de major gravetat i, per tant, afecti a la convivència a l'escola, serà tractat com un incident greu i seguirà l'evolució corresponent.

Els problemes de conducta es poden classificar de diferent manera:

Conductes autolesives	Es fa mal a si mateix: copejar-se, esgarrapar-se, mossegar-se, tirar-se del cabell, pessigar-se, etc.
Heteroagressivitat	Causar dolor a altres persones o als animals.
Conductes destructives	Trencar, fer malbé, destruir coses ...
Conductes disruptives	Interferir en l'activitat dels altres: discutir, queixar-se, buscar baralla, riure's dels altres, plorar sense motius, cridar, etc ...
Conductes repetitives	Estereotípies, repetir una i altra vegada alguna cosa, balancejar-se, llepar-se els dits, etc.
Conductes socialment ofensives	Ofendre a altres: blasfemar, parlar en veu alta, mentir, acostar-se massa, rotar, tocar-se els genitals, etc.
Retraïment	Manca de relació amb els altres, temors poc corrents, tristesa, preocupació, etc.
Conductes de no col·laboració	Negar-se a obeir, no fer tasques, no respectar les normes, enganyar, robar, etc.

7.2.2. TIPIFICACIÓ DE FALTES I MESURES CORRECTORES:

El centre té tipificades les faltes o incorreccions comeses pels alumnes durant la seva permanència dins el recinte escolar. La classificació es fa en funció de la gravetat de la falta comesa i es classifiquen de la següent manera: faltes lleus, faltes greus i faltes molt greus.

7.2.2.1. PROTOCOL D'INTERVENCIÓ PER A FALTES LLEUS:

Faltes lleus:

- Faltes de puntualitat.
- No dur el material necessari per el normal desenvolupament de l'activitat escolar.
- Molestar als companys.
- No demanar el torn de paraula.
- Barallar-se sense conseqüències (deteriorament de material, ferides o agressions).
- Parlar amb to de veu inadequat.
- No fer els deures.
- Mantenir una mala conducta pels passadissos (córrer, cridar, embrutar, deteriorar...).
- Mal ús dels espais del centre: aules, banys, patis...
- Faltes de respecte lleus (respondre de mala manera, ignorar, no obeir...).
- No complir les normes d'aula.
- Dir mentides.
- Interrompre i impedir el joc dels companys al pati.
- Absentisme esporàdic.
- No responsabilitzar-se dels encàrrecs o acords.
- No participar en els treballs de grup.
- No duir firmats documents demantats: controls, autoritzacions, avisos...

Les faltes lleus seran considerades com a tal, quan se repeteixin de manera reiterada. La intervenció davant elles serà immediata (en el moment que passa) i anirà acompanyada d'una reflexió, amb el/la mestra que ha detectat la falta.

Si segueixen produint-se, se notificarà als pares mitjançant el correu electrònic, per tal de prevenir-los d'una possible sanció greu, per acumulació de lleus (3 faltes lleus).

7.2.2.2. PROTOCOL D'INTERVENCIÓ PER A FALTES GREUS:

Faltes greus:

- Reiteració de tres faltes lleus, de la mateixa tipologia sense ànim de rectificar.
- Interrompre constantment i de manera conscient la classe.
- No fer cas a les consignes i ordres de manera reiterada.
- Deteriorar material de l'aula, edifici i centre.
- Trencar o deteriorar el materials dels companys.
- Insultar els companys.
- Agressió física sense conseqüències greus.
- Apoderar-se d'objectes aliens.
- Fer un mal ús dels espais de manera reiterada (posar-se en perill, posar en perill els altres o el material i/o instal·lacions).
- Baralla amb els companys amb agressió física, ocasional i sense conseqüències importants.
- Mantenir una mala conducta pels passadissos de manera reiterada.
- Discriminació per raó de raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- Falta de respecte entre companys.
- Faltar a classe sense motiu justificat.

Els mestre implicat omplirà conjuntament amb la Comissió de Convivència l'informe d'incidència (*annex 1*). Aquest informe s'entrega als pares o responsables legals de l'alumne per que el signin. Serà signat també pels mestres implicats i la Comissió de Convivència.

Si per algun cas no es pogués endur l'informe d'incidència, es notificarà telefònicament als pares o responsables legals i s'enviarà un correu electrònic amb la incidència, per tal que quedi constància. Posteriorment s'entregarà i l'hauran de retornar signat.

A l'informe d'incidència s'informarà a les famílies per escrit del protocol a seguir . Aquest protocol inclourà les possibles sancions i les mesures de reeducació que prendran en endavant per intentar evitar la reiteració de la conducta. Si l'actitud disruptiva continua o es repeteix, es proposarà reunió amb els pares o responsables legals per parlar sobre els esdeveniments i pactar possibles solucions i la forma de intervenir de manera coordinada.

7.2.2.3. PROTOCOL D'INTERVENCIÓ PER A MOLT GREUS:

Faltes molt greus:

- Reiteració de tres faltes greus de la mateixa tipologia i sense ànim de rectificar.
- Conductes que posin en risc greuc els altres.
- Agressió a un adult, ja sigui física, psicològica o verbal.
- Qualsevol agressió física o psicològica de forma continuada a un company/a.
- Mostrar actituds agressives de manera reiterada.
- Falsificar la signatura dels pares.
- No fer les feines i activitats de l'aula, de manera reiterada.
- Agressions en grup i programades.
- Mantenir una mala conducta de manera habitual (demostrable amb un seguiment i control directe i continuat, amb un registre de conducta escrit per part del professorat).

Quan la conducta és greu i no respon als mecanismes de correcció, la manera d'actuar serà primer trucar a la família i, si fos necessari, trucar al 112. En cas que la conducta sigui molt greu, i es consideri incontrolable, trucarem directament al 112.

Quan els mecanismes de correcció de la conducta no funcionen de manera reiterada o quan hi ha hagut una conducta de gravetat, es reunirà el Comitè de Disciplina (un membre de l'equip directiu, el tutor/a del alumne i el psicòleg/a) i és prendrà una decisió que protegeixi a l'escola i els seus integrants. Aquesta decisió pot comportar l'expulsió de l'escola fins a 15 dies.

De la mateixa manera que a les faltes greus, s'omplirà un informe d'incidència per a deixar per escrit l'incident. Aquest informe s'entrega als pares o responsables legals de l'alumne per tal que el retornin signat. En aquest cas, a més a més, es farà comunicació telefònica per informar i concertar reunió amb caràcter urgent. S'informarà a les famílies per escrit del protocol a seguir en cas de problemes de conductes molt greus.

7.3. PROTOCOL DE CONTENCIÓ FÍSICA

Amb freqüència els docents manquen de recursos per afrontar les crisis conductuals i falta d'autocontrol dels alumnes. Al no haver-hi cap tipus de protocol sobre aquest tema, cada professional intervé com pot, i de vegades es generen situacions de caos i veritable perill. A això se li uneix el desemparament legal existent, generant en el docent un dilema.

Davant d'aquesta realitat l'escola Paideia va posar a disposició dels seus treballadors un curs de contenció homologat, a través del qual els assistents van rebre, de la mà d'un professional en la matèria, recursos per tal d'afrontar les diverses situacions on sigui necessària la realització d'una contenció física. Aquest curs s'impartirà de manera periòdica per anar formant els nous professionals que vagin entrant al centre, i fer un recordatori a la resta. Amb el protocol de contenció es garanteix un procediment clar, concret i eficaç d'actuació, de tal manera que tot el personal sabria què i com ha d'intervenir davant una crisi.

7.3.1. QUÈ ÉS UNA CRISI?

Entenem que una crisi es dona o es produeix al moment que hi ha un perill evident per a la integritat física de l'alumne i/o del seu entorn: agafar dels pèl, esgarrapar, donar puntades, llançar objectes, ruptura de mobiliari... Totes aquestes conductes que es produeixen durant la crisi són observables, mesurables i quantificables, i han de ser enregistrades adequadament amb un sistema simple i consensuat.

L'ús de la força física i la possible restricció de moviments han d'estar, doncs, justificats pel fracàs d'un altre tipus d'actuacions i/o l'existència d'un risc imminent per a la persona o tercers. Això requereix de certs requisits per ser aplicada i la presència de personal del centre. Els docents que participin en l'aplicació han de conèixer amb exactitud la seva funció.

L'objectiu del protocol davant una crisi és establir dues mesures que s'utilitzen per evitar que es produeixin danys físics i seqüeles psíquiques. Per aconseguir reduir el problemes físics tenim dues vies a seguir:

- L'aïllament, que consisteix en la retirada de l'alumne cap a un espai apropiat (si hi hagués la possibilitat, es buscarà un espai de privació estimular). Sempre que sigui possible prioritzarem aquesta via, ja que psicològicament serà més favorable per l'alumne i hi ha menys risc de patir danys físics. És possible que torni a la calma en no tenir atenció i ser privat d'estímul.
- La contenció física (ús de mesures físiques per a la restricció del moviment) en la qual l'alumne roman immòbil mentre transcorre la crisi d'agressivitat). Escollirem aquesta via quan l'aïllament no suposi una reducció de la crisi i l'alumne estigui en risc pel seu nivell d'agitació (continua trencant coses, pot fer-se mal a si mateix, etc.).

Aquest protocol descriu les mesures a adoptar en el cas que es produeixin, per part d'un alumne, una crisi de pèrdua de control amb agressivitat i suposi un perill per a la seguretat física de si mateix i/o dels altres o, pertorbant greument el normal desenvolupament de les activitats pròpies del col·legi. El protocol inclou mesures preventives i mesures reactives.

7.3.2. MESURES PREVENTIVES:

Aquestes mesures estan enfocades a la reducció d'estímuls provocadors de conductes agressives o disruptives, entre les quals es poden considerar les tècniques de relaxació, el recordatori de normes, l'elaboració de contractes conductuals o la retirada d'estímuls que sabem que poden excitar a determinats alumnes (per exemple, sorolls estridents en un alumne hipersensible). Modificar l'ambient i adaptar-lo a les necessitats dels alumnes pot ser essencial per evitar les conductes disruptives i/o agressives dels alumnes. És per això que a l'hora de fer els grups classe es tenen en compte les idiosincràsies de cada alumne, de manera que s'afavoreixi la cohesió.

Aquest tipus de mesures es poden anar modificant a mesura que coneixem l'alumnat.

Davant actituds disruptives:

- Contenció a la sala de classe durant un temps prudencial pel docent o persona adulta utilitzant la persuasió, crida a la calma, l'extinció i canvi d'activitat o altres tècniques de modificació de conducta.
- Demanar a l'alumne que deixi l'aula o el recinte en què estigui succeint la crisi disruptiva i acompanyar-lo, sempre que sigui possible, per tal de reconduir la situació.
- Sempre es tindrà cura del grup classe durant la duració del episodi disruptiu. Intentarem aïllar l'alumne de la resta del grup. Si és possible, avisarem a algú altre per tal que ens ajudi.
- Davant la impossibilitat de tornada a la calma de l'alumne, i una vegada esgotats els mitjans anteriors, es valorarà amb la direcció, l'opció d'avisar la família o tutor legal o trucar al 112 si la situació és de risc.

Davant crisis d'agressivitat:

En cas d'agressivitat o intent d'acte agressió es farà contenció física mentre transcorre la crisi. Sempre que sigui possible, la contenció física es farà entre dues o tres persones, sent la intervenció davant l'episodi obligatòria per a tot el personal del centre.

El criteri del nombre de persones implicades dependrà de les característiques físiques de l'alumne/a. La persona que ha iniciat la contenció determinarà, en la mesura que pugui, el grau de suport que necessita (un grau de suport més alt del necessari, és a dir, moltes persones implicades, poden alterar més a l'alumne en crisi), ja que és la que té més informació sobre el que ha passat.

Per últim, quan l'episodi cessi o rebaixi la seva intensitat, s'haurà de començar la supressió de la contenció física. Aquesta tindrà lloc després de la valoració conjunta de les persones que han intervingut amb l'alumne durant l'episodi. S'haurà de fer de forma progressiva a mesura que augmenta l'autocontrol per part de l'alumne. A continuació, es procedirà a informar sobre l'episodi al tutor/a i a la Comissió de Convivència (si no estaven presents) per crear un formulari d'incidència sobre l'acte i comunicar-ho a la família.

ANNEX 1.

INFORME D'ACTUACIÓ

INFORMACIÓ BASE

ALUMNE:

DATA:

DESCRIPCIÓ DE LA CONDUCTA:

TIPUS DE CONDUCTA:			
Autoagressió	Heteroagressió	C. Disruptiva	C. Destructiva
Quina: _____			
·Espai:			
·Persones implicades			
·Activitat anterior (antecedents de conducta):			
·Desencadenant de la conducta o situació precipitant:			
·Atribucions (origen o causa – per què creiem que ha passat?):			
·Observacions			

INTERVENCIÓ

COM S'ACTUA?		
Intervenció educativa	Reemissió espontània	Altres
Quina: _____		
·Conseqüències:		
·Propostes d'actuació:		

INFORME D'ACTUACIÓ

ACORDS

L'alumne/a _____ té un patró de conducta que altera la convivència del centre escolar. Per aquest motiu es recull en el present informe les actuacions educatives i els compromisos als quals s'ha arribat amb la comissió de convivència.

La família tindrà un seguiment i informació actualitzada del comportament del seu fill/a cada 15 dies, a través del correu electrònic. La família contactarà amb el tutor/a en els espais previstos. Les compromet a col·laborar en el compliment dels acords i/o estratègies educatives acordades amb l'alumne/a.

L'escola es compromet a fer el seguiment previst en el protocol de convivència, així com a posar en pràctica les estratègies educatives adequades a l'alumne. En aquest cas són:

-
-

Per garantir l'acord entre la família i l'escola, fem constar una signatura de conformitat:

Comissió de convivència

Tutor/a o professor/a implicat

Família